

РЕШЕНИЕ

№ 745

гр. С., 13.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 31 СЪСТАВ, в публично заседание на осми януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: МИРОСЛАВ В. С.

при участието на секретаря РУЖА Й. АЛЕКСАНДРОВА
като разглежда докладваното от МИРОСЛАВ В. С. Гражданско дело № 20231110117481 по описа за 2023 година

Предявени са искове от „Т. Ф. С.“ АД, ЕИК: *****, седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „С.“ № 8 срещу В. С. Н., ЕГН: *****, адрес: гр. С., кв. „Л. – Зона Г“, бл. 35, вх. А, ет. 9, ап. 35 по чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД във вр. с чл. 240, ал. 1 и 2 ЗЗД във вр. с чл. 9, ал. 1 ЗПК за осъждане на ответника да заплати на ищеца следните суми:

- сумата от **984,18 лв.** - главница по сключен между страните на 15.10.2009г. договор за кредит, свързан с използването на кредитна карта Transcard Classic, ведно със законната лихва от 03.04.2023 г. до изплащане на вземането (*съгласно уточнение в първо съдебно заседание на 08.01.2023 г. на ищеца относно претенцията за законна лихва на основание чл. 143, ал. 2 ГПК*);
- сумата от **546,73 лв.** - договорни лихви за периода 31.03.2020 г. - 28.02.2023 г.

Ищецът твърди, че на 15.10.2009 г. между страните бил сключен договор за кредит, по силата на който е предоставил на ответника револвиращ потребителски кредит с лимит от 500 лв., за усвояването на който е предоставил на ответника кредитна карта Transcard Classic. На 02.02.2016 г. между страните бил сключен анекс към договора, с който кредитният лимит бил увеличен на 1000 лв. Ответникът усвоил заемна сума в размер на 948,18 лв., върху която дължал лихва в определен в договора размер. Поддържа, че ответникът се е задължил да погасява задълженията си по кредита в срок, както и да заплаща уговорените в договора лихви и такси. Твърди, че към датата на подаване на исковата молба ответникът имал непогасени задължения по договора за главница в размер на 948,18 лв., както и за договорни лихви в размер на 546,73 лв. за периода от 31.03.2020 г. до 28.02.2023 г. Поддържа, че поради допусната от длъжника трайна забава за ищеца било налице правен интерес да обяви всички вземания по договора за предсрочно изискуеми с връчване на ответника на препис от настоящата искова молба.

В срока за отговор В. Н. оспорва исковите по основание и размер. Прави възражение за изтекла погасителна давност.

Съдът, като обсъди събраните доказателства и доводите на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

С окончателния доклад са отделени за безспорни следните обстоятелства:

- наличието на валидно облигационно отношение между страните, възникнало въз основа на договор за кредит, свързан с използването на кредитна карта, от 15.10.2009 г., което е съществувало през процесния период;
- че ответникът е усвоил от кредитната карта сума, равна на претендираната главница;
- че по процесния договор ответникът има непогасени задължения за главница в размер на 984,18 лв. и за договорна лихва в размер на 546,73 лв. за периода 31.03.2020 г. - 28.02.2023 г.;
- че са били налице предпоставките за настъпване на предсрочната изискуемост на кредита, както и
- че кредиторът е уведомил ответника за упражняване на правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем в пълен размер с връчване на препис от исковата молба – на 21.08.2023 г.

Спорът между страните се концентрира единствено върху това дали процесните вземания са погасени по давност.

От заключение на съдебно-счетоводна експертиза, което съдът цени като компетентно и обективно изготвено, се установява, че дължимата главница и мораторна лихва върху нея са в претендираните от ищеца размери, в каквата връзка към заключението са налични Приложение № 1 и № 2 относно подробна разбивка на двата вида процесни вземания.

Според цитираното от ответника Решение № 45 от 17.06.2020 г. по т. д. № 237/2019 г., ВКС, II т.о. началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за банков кредит е моментът на изискуемостта на съответната вноска. Мотивите са, че съгласно чл. 114 ЗЗД началният момент на течението на давностния срок е моментът на изискуемостта на вземането на кредитора, тъй като тогава той може да търси изпълнение. Затова неупражняването на правото в рамките на давностния срок води до погасяване на правото на принудително изпълнение. Когато вземането на банката по кредита е разсрочено на отделни погасителни вноски, изискуемостта на съответната част от главницата настъпва в различни моменти по силата на постигнатото от страните съгласие, което има силата на закон между тях. За съответната част от главницата изискуемостта настъпва с изтичането на срока за плащането ѝ, от който момент за тази част кредиторът може да търси изпълнение, включително и принудително, поради което бездействието му се санкционира с течение на давностния срок по отношение на тази част от вземането по кредита. Да се приеме противното означава да не се зачете волята на страните по договора относно различната изискуемост на частите от главницата по всяка от дължимите вноски и свързаното с нея течение на давността. В случая не става въпрос за предложено частично изпълнение от страна на длъжника без съгласието на кредитора, а за разсрочено изпълнение на главницата по кредита, за което страните са постигнали съгласие още при сключването му или с допълнително споразумение. Ето защо не може да се приеме, че от една страна кредиторът има право да търси изпълнение от изискуемостта за съответната част от вземането, но от друга страна бездействието му да го направи не води до течение на давностния срок за тази част от вземането.

Преобладаващата практика на ВКС е в различен смисъл и се съдържа в решения № 65 от 06.07.2018 г. по т. д. № 1556/2017 г. на ТО, № 28 от 05.04.2012г. по гр. д. № 523/2011 г. на III ГО, № 261 от 12.07.2011 г. по гр. д. № 795/2010 г. на IV ГО, като е обобщена в решение № 38/2019 по т. д. № 1157/2018 г. на II ТО на ВКС. Това решение е постановено *по въпроса дали плащанията за главница по договор за банков кредит с погасителен план имат характер на периодични плащания с оглед приложното поле на кратката погасителна давност по чл. 111, б. "в" ЗЗД, или е приложим общият петгодишен давностен срок по чл. 110 ЗЗД, изчисляван от датата на окончателния падеж/последната уговорена дата за окончателно издължаване на кредита/*. В него е прието, че уговореното между страните връщане на предоставена в заем (кредит) сума на погасителни вноски не превръща този договор в такъв за периодични платежи, а представлява уговорка за изпълнение на задължението на части. Това становище съответства изцяло и на дадените с Тълкувателно решение № 3 от 18.05.2012 г. на ОСГТК на ВКС задължителни разяснения относно съдържанието на понятието "периодични плащания" по смисъла на чл. 111, б. "в" ЗЗД. С оглед мотивите на тълкувателния акт и разгледаните в него примери за периодични плащания (вземанията на топлофикационни, електроснабдителни и водоснабдителни дружества, както и на доставчици на комуникационни услуги) се налага извода, че макар да са породени от един и същ факт, периодичните задължения са относително самостоятелни и че периодичността е характерна за престациите и на двете страни по договора (в посочените в тълкувателното решение примери повтарящото се задължение на едната страна е за доставка на стоки и услуги през съответния период, а на другата страна – за заплащането на конкретно получените през този период стоки и услуги). По отношение на договора за кредит това изискване не е налице, тъй като нито задължението на банката-кредитор за предоставяне на уговорената сума, нито задължението на длъжника за връщането ѝ, е повтарящо се. Връщането на предоставената за ползване сума на погасителни вноски представлява по своята същност изпълнение на основното задължение на длъжника на части (чл. 66 ЗЗД). Ето защо приложима по отношение на това задължение е общата 5-годишна давност по чл. 110 ЗЗД, изчислена от датата на уговорения краен срок за погасяване на кредита, а не кратката 3-годишна давност по чл. 111, б. "в" ЗЗД, изчислена от датата на падежа на отделните погасителни вноски. Съществуващото противоречие следва да се счита за преодоляно посредством решаващите мотиви, съдържащи се в ТР от 21.01.2022 г. по т. д. № 5/2019 г. на ОСГТК на ВКС. В тези мотиви се утвърждава практиката на ВКС, че при разсрочването на едно парично задължение, което по естеството си е еднократно /плащане на цена, връщане на заем/, респ. при уговорката плащането да се извършва на вноски с различни падежи, не се касае за периодични плащания по смисъла на чл. 111, б. "в" ЗЗД. Приема се, че в този случай задължението се погасява на части, в интерес на длъжника и въз основа на изрично дадено съгласие от страна на кредитора, по аргумент от разпоредбата на чл. 66 ЗЗД. При договорите с периодично или продължително действие, през всеки период от време и двете страни по правоотношението престират и за тях възникват относително самостоятелни задължения с отделни падежи, които имат общ правопораждащ факт, но не представляват части от едно цяло вземане. Обратното - при уговорка за разсрочване на части на едно по правило еднократно задължение, престира само длъжникът, след като вече кредиторът е изпълнил, а този факт сам по себе си не е достатъчен, за да определи изпълнението като периодично. Поради това при постигнато съгласие плащането на дължимата сума да е разделено на погасителни вноски с падежи на определени дати, отделните вноски не стават автоматично сбор от отделни, периодично дължими

плащания. Задължението продължава да бъде само едно и крайният срок за погасяването му е падежът на последната разсрочена вноски или моментът, в който е обявена предсрочната изискуемост. Следователно началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница и/или за договорни лихви по погасителни вноски по договор за банков кредит, за който не е обявена и респективно, настъпила предсрочна изискуемост, е датата на уговорения краен срок за погасяване на кредита, а когато е обявена и съответно настъпила предсрочна изискуемост – от датата на нейното обявяване.

По делото е отделено за безспорно, че с връчването на препис от исковата молба, ведно с приложенията, част от които е и уведомление за предсрочна изискуемост на процесните задължения по договора за кредитна карта, на 21.08.2023 г. е настъпила предсрочната изискуемост на кредита, от която дата тече нова петгодишна погасителна давност за процесните вземания и която давност е спряла да тече по време на настоящото производство (арг. чл. 115, б. „ж“ ЗЗД). Поради това е неоснователно възражението на ответника за изтекла погасителна давност считано от 16.12.2022 г. с изтичането на петгодишна давност за последното задължение, което е следвало да бъде заплатено до 16.12.2017 г. съгласно процесния договор.

Предвид изложеното, следва уважаване на исквете.

По разноските

С оглед изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ищецът има право на разноски от **450 лв.**, от които 100 лв. – държавна такса, 300 лв. – депозит ССЕ и 50 лв. – юрисконсултско възнаграждение при каквато и да е липса на фактическа и правна сложност на делото с оглед на неговия материален интерес, единствено проведено открито съдебно заседание, обем на извършените от ищцовия представител процесуални действия.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА на основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. с чл. 240, ал. 1 и 2 ЗЗД вр. с чл. 9, ал. 1 ЗПК В. С. Н., ЕГН: *****, адрес: гр. С., кв. „Л. – Зона Г“, бл. 35, вх. А, ет. 9, ап. 35, да заплати на „Т. Ф. С.“ АД, ЕИК: *****, седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „С.“ № 8, следните суми:

- сумата от **984,18 лв.** - главница по сключен между страните на 15.10.2009г. договор за кредит, свързан с използването на кредитна карта Transcard Classic, ведно със законната лихва от 03.04.2023 г. до изплащане на вземането;
- сумата от **546,73 лв.** - договорни лихви за периода 31.03.2020 г. - 28.02.2023 г.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК В. С. Н., ЕГН: *****, адрес: гр. С., кв. „Л. – Зона Г“, бл. 35, вх. А, ет. 9, ап. 35, да заплати на „Т. Ф. С.“ АД, ЕИК: *****, седалище и адрес на управление: гр. С., ул. „С.“ № 8, сумата от **450 лв.** - разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____